

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXXIII. Per promotionem ad Episcopatum, vel Archiepiscopatum vacant beneficia, quæ hodie sunt Sedi Apostolicæ reseruata, eodemquè modo pensiones manent extinctæ propter constitutiones ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

Tract. de Pension. Eccles. Cap. LXXIII. 205

23 *rit. de manualib. benef. num. 21. & in gloss. lit. L.*
 † Claustralia tamen officia in Gallia pro veris titulis reputantur & sunt perpetua, veluti officium Thesaurarii, Eleemosynarii, Sacristae, Camerarii & similia, & subiiciuntur imperationibus & nominationibus, vt in concordatis in *tit. de collationibus*, §. *praeiisque ordinarij*, & illa quotidie re-

signari videmus, etiam in fauorem coram Summo Pontifice.

Item aduertendum est, quod qualitas beneficij amouibilis repugnat & est incompatibilis cum beneficio curato, vt per Gonzal. *ad reg. 8. gloss. 5. §. 6. num. 20.* propter magnum incommodum quod nasci potest ex mutatione rectorum.

CAPVT LXXIII. ARGVMENTVM.

PER promotionem ad Episcopatum vel Archiepiscopatum vacante beneficia quae hodie sunt Sedi Apostolicae reseruata, eodemque modo pensiones extinctae manent, propter constitutiones Pontificias: de iure enim non vacarent. Idem dicendum est de promotione ad Ecclesias Patriarchales. Concessio retinendi pensiones data Episcopo quando contineat facultatem illas transferendi. Per promotionem ad Summum Pontificatum, quo iure pensiones expirent? Pensiones vtum expirent a die adeptae dignitatis, vel possessionis & consecrationis, vtum pensiones & beneficia vacent, seu respectiue extinguantur per Promotionem ad Cardinalatum: Quid in hac materia statuerit Sixtus V. Pensiones & beneficia vtrum extinguantur & vacent per promotionem ad Abbatiam & ad prioratus qui Abbatum loco habeantur & sint verae Praelaturae.

SVMMARIVM.

- 1 Promoti ad Episcopatum beneficia vacant & pensiones extinguuntur.
- 2 Per consecrationem Episcopi beneficia vacant ex iuris communis dispositione.
- 3 Intra quod tempus ab Episcopis obtinenda sit consecratio.
- 4 Beneficia vacantia per ademptionem Episcopatus sunt Sedi Apostolicae reseruata secundum bullae Pontificum.
- 5 Pensiones extingui per promotionem ad Episcopatum, communis est DD. traditio, & n. 10. in fine.
- 6 Ex iuris tamen communis sanctionibus illas non extingui per promotionem ad Episcopatum aliqui censuerunt.
- 7 Pensio non inducit incompatibilitatem cum Episcopatu.
- 8 Nemo tamen negat pensiones per promotionem amitti ex decretis Summorum Pontificum, & ex stylo curiae Romanae.
- 9 Episcopis dari solet facultas retinendi pensiones, sed ex eo non resultat facultas transferendi.
- 10 Fallit nisi ex amplissimis clausulis resultaret potestas transferendi.
- 11 Ista tamen concessio retinendi Pensiones debet fieri in eadem scheda consistoriali.
- 12 Beneficiorum vacatio, & pensionum suppressio aequae resultat in promotione ad Ecclesias Cathedrales, Metropolitanas & Patriarchales.
- 13 Pensiones vtrum extinguantur per promotionem ad Summum Pontificatum.
- 14 Per promotionem ad Episcopatum secuta consecratione, pensiones extingui indubitatum est.
- 15 Vtrum ultra consecrationem Episcopi requiratur adeptio possessionis, alijs Rota dubitauit.
- 16 Si Papa decreuerit pensionem extingui vel beneficia promitti vacare, statim expirant & vacant.
- 17 Datur Episcopis regressus ad Priores pensiones, & beneficia si impediuntur in assequenda possessione Episcopatus collati.
- 18 Decretum Pontificis quod beneficia vacent, non est ad pensiones extendendum.
- 19 Interest Ecclesiae vt beneficia non diu vacent.
- 20 Inter pensiones & beneficia secundum aliquos est fas Sanleger. de Pensionib.

cienda differentia quoad vacationem seu suppressionem per ademptionem Episcopatus.

- 21 Per collationem Episcopatus statim beneficia vacant & pensiones extingui verum est.
- 22 Si Papa concesserit Episcopo facultatem retinendi pensiones obtinentas, non est necessarium fieri expressionem, quod pensio sit super distributionibus quotidianis, si hoc expressum fuerit in concessione pensionis.
- 23 Tempus obtinendi consecrationem non prorogatur Episcopis ultra sex menses computato primo trimestri.
- 24 Per promotionem ad Cardinalatum vtrum pensiones extinguantur.
- 25 Cardinalis qui non est Episcopus, per promotionem ad Cardinalatum non amittit beneficia nec canonicatum in Cathedrali.
- 26 Amittit tamen beneficia curata, dignitates inferiores & officia, sed non pensiones; & num. 27.
- 28 Contrarium aliqui tenuerunt, sed cum distinctione quoad beneficia, sed indistincte quoad pensiones.
- 29 Resolutio totius questionis pendet ex constitutione Sixti V. cuius verba referuntur.
- 30 Per promotionem ad Cardinalatum ea non amittuntur quae huic dignitati non repugnant.
- 31 Per ademptionem Abbatiae Regularis beneficia obtenta vacant & pensiones expirant.
- 32 Abbatia dignitas est; sed de inferioribus: contra num. sequenti.
- 33 Abbatia tenet medium inter maiores & inferiores dignitates.
- 34 Quomodo & in quibus Abbatibus verum sit pensiones expirare.
- 35 Illud ampliatur in Prioratibus qui inter praelaturas recensentur, ex illorum natura.
- 36 Ampliatur vt procedat etiam si prouisus non nominetur Praelatus, sed simplici nomine prapostus nuncupetur.

OTANDVM primo loco est, quod per promotionem ad Episcopatum seu Archiepiscopatum vacant non solum beneficia, sed etiam pensiones, quas ante promotionem quis obtinebat; de beneficiis quidem ita communiter tradunt DD. in *c. cum in cunctis*, §. *cum vero, de elect. 2.*

S † vbi

- 2 † Vbi dicitur quod cum Episcopus, de quo tractatur in illo capite, electus fuerit & confirmationem electionis acceperit, & bonorum Ecclesiasticorum administrationem habuerit; decurso tempore de consecrandis Episcopis, à Sacris Canonibus definito, is ad quem spectant beneficia quæ habebat, de illis disponendi liberam habeat facultatem, *Parif. lib. 6. q. 2. num. 121.* & habetur in *Extravag. ad regimen, de præbend. Burat. decis. 473. num. 1.*
- 3 Tempus autem obtinendæ consecrationis ex Concil. Trident. definitum est *sess. 23. c. 2.* quo mandatur ut Ecclesiis Cathedralibus quocumque nomine seu titulo præfecti, etiam si sint Romanæ Ecclesiæ Cardinales, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum præceptorum restitutionem teneantur; si verò postea intra totidem menses id facere neglexerint, Ecclesiis ipso iure sint priuati; & ita concludit Tusch. in suis conclus. *lib. 1. c. 71. Petr. Greg. in instit. rei benef. cap. 24. n. 10.*
- 4 † Vbi dicit text. in dict. cap. cum in cunctis, §. cum verò de elect. esse correctum in illo articulo in quo datur facultas Ordinariis beneficia sic vacantia conferendi, cum hodie illa non possint Ordinarij conferre, sed sint sedi Apostolicæ reservata; de qua vacatione testatur Gonzal. ad reg. 8. gloss. 15. n. 53. vbi dicit illa beneficia vacare ipso iure. Barb. de Episcop. parte 3. allegat. 67. n. 57. & de reservatione Garf. de benefico. parte 11. cap. 6. num. 30.
- 5 De pensionibus verò DD. omnes communiter asserunt, illas similiter extingui per promotionem ad Episcopatum, ut probat Vgolinus de potest. Episc. cap. 1. §. n. 3. versic. ac quid de pensionib. *Parif. de res. signat. lib. 3. q. 1. n. 8. & 78. versic. & non solum beneficia.*
- 6 † Quamvis enim plurimi DD. hoc teneant indistinctè, alij tamen dicunt secundum iuris communis dispositionem pensiones non amitti per promotionem ad Episcopatum, ut per Card. Zabarellam in Clement. 1. §. 1. n. 5. in 6. quæst. de supplenda negl. Præl. quando videlicet pensio non est beneficium Ecclesiasticum, sed solum datur pro commodo temporali, quia text. in dict. cap. cum in cunctis, §. cum verò de elect. loquitur de beneficiis etiam simplicibus, non est tamen vllum ibi verbum de pensionibus; ut aduertit
- 7 Lotter. de re benefico. lib. 1. quæst. 40. n. 7. † Et ideo pensio nullam inducit incompatibilitatem cum Episcopatu de iure communi, ut ibi Lotter. n. 9. † Sed solum amissio pensionis accidit propter decreta Summorum Pontificum, ut ibid. notat Lotterius, & propter styllum Curie, & ita debet intelligi Gratian. *discept. 286. n. 66. & Veral. dec. 213. num. 1. lib. 2. idem*
- 9 Grat. *discept. 550. n. 32.* † In quibus locis etiam dicitur quod data facultate Episcopo pensiones retinendi, non tamen ex eo censetur concessa facultas illas transferendi, cum hæc facultas transferendi sit
- 10 odiosa. Rota *decis. 143. num. 1. parte 2. recent.* † Si tamen verba concessionis essent amplissima, possent etiam comprehendere illam facultatem transferendi pensiones, veluti si data esset facultas retinendi, recipiendi, consequendi, ac exquirendi pensiones reservatas & reservandas, cum pensiones translata videantur quodammodo reservari, ut per Gregor. *decis. 18. num. 3. & translatione videtur fieri noua pensionis reservatio. Gab. conf. 186. num. 6. lib. 1. de qua tamen ratione supra, suo loco actum fuit: sed hæc limitatio approbata fuit per Rotam dec. 50. num. 40. & sequentibus, parte 5. recent.* Et quod dictum est de amissione pensionum per adeptionem Episcopatus, fuit confirmatum per Cardin. Ottonbon. *decis. 230. num. 13.* † Vbi dicitur quod concessio retentionis debet fieri in eadem scedula consistoriali, ex Summorum Pontificum Iulij II. Leonis X. & Hadriani IV. necnon Clementis VII. constituti-

tionibus de quibus etiam Lotter. de re benefico. lib. 1. quæst. 41. num. 8.

Notandum Secundò, quod hæc vacatio pensio-
num & beneficiorum locum habet, non solum in
adeptione Episcopatus, seu promotione ad Eccle-
sias Cathedrales, sed etiam ad Ecclesias Metro-
politanas, ac etiam ad Patriarchales, ut testis est Gra-
tian. *discept. forens. cap. 296. num. 1.* † Imò etiam ad
assumptionem ad Summum Pontificatus apicem,
ut fuse probat Gabriel *conf. 200.* & *Parif. dicto lib. 3. quæst. 1. num. 10.* quia Papa est etiam Episcopus, &
habet totum orbem pro Diocesi, & est pater
spiritualis omnium Christianorum, & indecorum
videretur si ipse frueretur pensionibus, beneficiis, &
fructuum reservationibus, quibus in minoribus
fruebatur; & ita semper obseruatum fuisse testatur
Gabriel *dicto conf. 200.* sed hoc potius ex beni-
gnitate Summorum Pontificum, quam ex vi alicuius
legis; ut aduertit Lotter. de re benefico. lib. 1. q. 40.
n. 10. Gratian. *discept. forens. cap. 296. num. 10. versic. pensiones quoque.*

Notandum est Tertio, quod licet superius probatum fuerit *num. 2.* per promotionem ad Episcopatum, beneficia vacare post consecrationem, vel saltem post finitum tempus consecrationi præfixum secundum dispositionem iuris communis; per textum in cap. cum in cunctis, §. cum verò, de elect. eodemque modo pensiones, quas ad Episcopatum promotus antea obtinebat, post consecrationem extingui verum sit, nisi Summus Pontifex retinendi facultatem concesserit, ex doctrina Abbatis in dicto §. cum verò, *num. 3.* Staphil. de variis vacationis modis, §. secundus modus vacationis, numero 3. versic. sed lapsa tempore, Seraph. *decisione 91.* † Tamen dubitatum fuit in eadem causa, apud Seraphin. *decisione 110.* utrum de iure communi ad inducendam vacationem, ultra consecrationem requireretur adeptio possessionis, & fuit conclusum quod ad inducendam vacationem de iure communi duo requirebantur, nempe adeptio possessionis & consecratio, seu loco consecrationis lapsus temporis præfixi ad consecrandum, Innocent. *dict. cap. cum in cunctis, n. 4.* Abbas *ibidem num. 10.* Bellam. & alij *ibid.* qui reprobant opinionem Hostiensis existimantis ultra consecrationem & possessionem requiri lapsum temporis ad consecrationem assignati. † Et hoc quando Summus Pontifex conferendo huiusmodi dignitates non decreuit beneficia vacare, alioquin stante hoc decreto statim induceretur vacatio, si in illo Papa mandauerit quod promoti beneficia vacarent; & sic duos istos casus distinxit Garf. de benefico. *part. 11. cap. 6. num. 10.* Primus est quando Papa conferendo Episcopatum, declarauit beneficia promoti vacare, & tunc statim vacant non expectata possessione, Garf. *dict. part. 11. cap. 6. num. 6. & sequentibus.* † Ita tamen ut si Episcopus non possit Episcopatus sibi collati possessionem obtinere, redeat ad priora beneficia & pensiones, iuxta text. in cap. si benefico. de præbend. in 6. Garf. *ibid. num. 8. & 10.* Et quod de beneficiis dictum est, eodem modo decidendum est dum agitur de pensionibus, si ita Papa expressè dixerit & declarauerit; quia eius voluntas, & dispositio obseruanda est, ut reiectis contrariis dicit Garf. *ibid. n. 29. & n. 9. in fine, iuncto n. 10.*

Sed si Papa nihil expressè dixerit de pensionibus, sed solum decreuerit beneficia promoti vacare, tale decretum non est ad pensiones extendendum, cum sit exorbitans, & in materia priuationis quæ est penalis, & maxime in ea de qua agitur, quia per dispositionem iuris communis pensio non continetur sub nomine beneficij, ut sæpè diximus;

Tract. de Pension. Eccles. Cap. LXXIII. 207

19 diximus; & ita in specie determinat Garf. *ubi supra* num. 27. maxime cum sit diuersa ratio inter pensiones & beneficia: † quia quoad beneficia hoc fit, vt Papa citius possit Ecclesiis vacantibus prouidere propter cultum diuinum: quæ ratio cessat in pensionibus.

20 Et quamuis inter pensiones, & beneficia hanc nonnulli differentiam constituerint, vt pensiones per promotionem statim amittantur, beneficia verò non nisi post consecrationem, vt apud Romanam *decis. 233. num. 1. parte 1. diuers.* † Verius tamen est per ademptionem Episcopatus, beneficia statim post collationem Summi Pontificis vacare, & tanquam vacantia impetrari posse, quia prouisio Romani Pontificis habet vim electionis & confirmationis: & sic statim inducitur vacatio, non expectata consecratione, iuxta stylum Curie Romanæ, de quo licet dubitatum fuerit apud Seraph. d. *decis. 110. & in d. dec. 233. n. 1. & 2. part. 1. diuers.* tamen de illo testatur Barbof. *de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. n. 68.* quem stylum etiam ad pensiones extendit *ibid. n. 74.* post Paris. *de resign. lib. 3. q. 1. num. 8. & 78.* & plures per eum allegatos, quos hic transcribere superfluum esset: & hoc sentire videtur Marefcor. *lib. 2. resolut. cap. 18. n. 33.*

21 Vbi præterea dicit quod si Papa Episcopo concessit facultatem retinendi pensiones; hoc sufficit etiam si non exprimatur, quod illæ erant imposite super quotidianis distributionibus; quia hæc concessio retentionis pensionum non est noua gratia, idè sufficit hoc fuisse expressum in ipsa pensionis prima concessione seu reservatione; vt per eundem num. 35.

22 Quamuis autem consueuerit dari prorogatio, vt assumptus ad Episcopatum consecrationem obtinere queat; illa tamen non datur ultra sex menses, in quibus tres illi primi ad consecrandum dati computantur; quibus elapsis si intra tempus prorogatum consecrari negligat, Ecclesia ipso iure vacat, & prouisus tenetur ad fructuum restitutionem, ex Concil. Trident. *sess. 23. cap. 2. de reform. Lotter. de benef. lib. 3. quest. 26. num. 53.*

23 Notandum est Quartò, quod attinet ad questionem illam, vtrum per assumptionem ad Cardinalatum pensiones amittantur: hanc adhibendam esse distinctionem, aut enim ille qui ad Cardinalatum assumitur, est Episcopus, aut non; si sit Episcopus, sine dubio amittit non solum pensiones, nisi sibi specialis desuper à Summo Pontifice facta fuerit gratia; sed etiam beneficia priora, sicut statuitur in aliis Episcopis, & locus est hoc casu dispositioni d. cap. cum in cunctis, & cum verò, d. elect. † Si verò ad Cardinalatum assumptus non est Episcopus, sed solum Presbyter Cardinalis, retinet priora beneficia, & potest etiam obtinere Canonicatum in Ecclesia Cathedrali; vt in cap. Ecclesia vestra 57. in verbo Presbyterum Cardinal. Præpositum vestrum de elect. & hanc Presbyterorum Cardinalium esse consuetudinem, vt priora beneficia retineant, dicit Ioann. Andr. in d. cap. Ecclesia vestra, & quotidiana docet experientia.

24 † Si tamen promotor ad Cardinalatum prius obtinebat alia beneficia curata, vel aliquas dignitates inferiores seu officia, illa vacant eo ipso, quod ad Cardinalatum promotus est, iuxta Extrau. exco. n. 3. qui verò, de præbend.

25 Quod si agatur de beneficiis minoribus veluti de Canonicatu, & multò fortius de pensionibus, illa non vacant per ademptionem Cardinalatus, etiam si exigerent residentiam, siue sit Presbyter, siue Diaconus Cardinalis, non tamen Episcopus. Hæc Sanleger. de Pensionib.

26 est doctrina Abbatis in dicto cap. Ecclesia vestra 57. numero 3. quam approbat Put. *decis. 438. alias 428. in correctis lib. 2. Flamin. Paris. de resign. lib. 3. q. 1. numero 66.* vtrum ista procedant de iure antiquo. † Quamuis contradicat Martin. Laudens. in 2. tract. de Cardinalibus quest. 15. dicens per promotionem ad Cardinalatum, non amitti Episcopatum vel Archiepiscopatum, & quod per assecutionem maiorum dignitatum non amittuntur inferiores: & sic concludit etiam Barbatia, post institutionem in vtramque partem disputationem, in tract. de præstantia Cardinalium quest. 12. & vltima, à numero 1. Bertachin. de Episcop. in 1. part. secundi libri, quest. 21. numero 33. & alij qui insurgunt omnes aduersus Abbatem, dicentes cum loqui aduersus communem sententiam, quorum tamen dicta explicat Put. in dict. *decis. 428. seu 438. lib. 2.* vt procedant in beneficiis inferioribus non curatis, nec habentibus dignitatem annexam: Et sic quomodocumque res se habeat, apparet quod Pensiones Ecclesiasticæ non amittuntur per assumptionem ad Cardinalatum. † At verò secundum hodiernam Romanæ Curie obseruantiam, adest constitutio Sixti V. edita anno 1588. quæ est in ordine 79. apud Cherubinum. Et incipit, Sanctissimus, cuius hæc sunt verba totam hanc questionem decidit: Sanctissimus Dominus noster Sixtus Papa V. decreuit quod per promotionem ad Cardinalatum vacent omnes Ecclesiæ, & omnia beneficia cuiuscumque nominis & tituli sint, nisi fuerit data retentio: quæ concessa intelligatur, & data ad Patriarchales, Metropolitanas, & Cathedralis Ecclesias; ad Monasteria etiam Commendata, ad Prioratus, & ad cetera omnia beneficia quæ videntur conuenire dignitati Cardinalatus: ad alia verò quæ videntur repugnare dignitati & gradui Cardinalatus; veluti Archiepiscopatus, Archidiaconatus, Decanatus, Canonicatus & similia beneficia non extendantur, cum obtinentes huiusmodi beneficia teneantur residere in choro, & habere debeant locum post Episcopum dignitatis Cardinalis non conuenientem. † Et ex his patet euidenter quod per promotionem ad Cardinalatum non amittuntur Pensiones, cum ea non amittantur, quæ dignitati Cardinalium non repugnant.

27 Notandum est Quintò, quod si quis ad Abbatiam promotus fuerit, eodem modo vacent eius beneficia antea obtenta, & per consequens pensiones, sicut de Episcopis supradictum fuit; quod sine dubio procedit in Abbatibus Regularibus, cum omnia beneficia sint Regularibus incompatibilia, vt probauimus maxime per textum in cap. cum singula 33. de præbend. in 6.

28 Sed idem quoque dicendum est de Abbatibus Sæcularibus. Paris. *de resign. lib. 3. quest. 1. n. 99.* quia Abbatia est dignitas, per text. in cap. sicut deinceps 16. quest. 7. vbi textus in principio loquitur de Episcopo, & Abbate, & probatur ex cap. Apostolica, de prim. in 6. vbi textus loquitur de dignitate Abbatum, & tradit Selua de benef. part. 1. q. 2. n. 49. licet Abbatia secundum aliquos dicatur de inferioribus dignitatibus, vt dicit Selua *ibidem* num. 50. † Verius tamen est, quod tenet medium inter minores dignitates & inferiores, vt ibidem notat Selua versio. & respondere potest.

29 Sed quod de Abbatibus Sæcularibus dictum est, lo-

30 cum habet quando Abbas in Ecclesia habet ge-

31 neralem & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, vt possit verè dici pastor & sponsus;

32 & per cuius obitum Ecclesia dicitur viduata

33 B 2 Pastore

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

208 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij, & c.

Pastore, gloss. in cap. quia propter, in verb. Ecclesiis, de elect. & ibi Abb. numero 7. secus si agatur de aliis Abbatibus Sæcularibus quæ non sunt prædictæ qualitatibus; nam per illarum adeptionem nec beneficia, nec pensiones vacabunt. Garf. de benef. part. 11. cap. 7. n. 4.

35 Notandum est Sextò, id quod dictum est de Abbatibus, eodem modo dicendum esse de Prioratibus,

quorum possessores ex natura beneficii Prælati dicuntur & Abbatis obtinent locum, cum sint Principales dignitas in Ecclesia Regulari vel Collegiata: Selua d. q. 2. num. 53. parte 1. Parif. dicto lib. 3. quest. 14. à n. 100. † Seu si alio nomine vocantur, veluti Præpositus, cum non debeat fieri vis in nomine: Garf. dicto cap. 7. n. 5. in fine, Selua d. part. 1. quest. 2. num. 53.

CAPV T LXXIV.

ARGVMENTVM.

BENEFICIA & pensiones cessare per promotionem ad dignitatem Abbatialem statim post adeptam possessionem etiam ante benedictionem, in Episcopatibus data prorogatione temporis ad obtinendam possessionem. Pensiones non extinguuntur donec Literæ iuxta formam constitutionum fuerint expeditæ. Si quis ad Ecclesiam super qua pensionem habebat fuerit promotus, pensiones extinguuntur per confusionem. Sed resoluitur utrum dimisso postea illo Episcopatu pensio reuiuiscat, siue dimissio facta fuerit ex causa voluntaria, siue ex causa necessaria, siue à sciente nullitatem sui tituli, siue ignorante; in Episcopatibus titularibus non extinguuntur pensiones per illorum assecutionem. Episcopi utrum sine dispensatione nouas pensiones obtinere possint? Electus ad Episcopatum, non tamen confirmatus, utrum amittat pensiones.

SVMMARIVM.

- 1 De iure communi cessantibus constitutionibus Apostolicis, per adeptionem Episcopatus, & consecrationem, expirant pensiones; sed in Abbatibus sufficit sola adeptio possessionis ut pensiones amittantur.
- 2 In Abbatibus benedictio non est de substantia.
- 3 Litera prouisionis Episcopatus, & retentionis pensionum eodem tempore expediti debent.
- 4 Consistorialia beneficia quæ dicantur, & quæ non.
- 5 Expeditio Literarum & retentionis pensionis fieri debet ante adeptam possessionem Episcopatus.
- 6 Constitutiones penales super expressione & retentione pensionum stricte sunt intelligenda.
- 7 Si quis obtinuerit dilationem ad adipiscendam possessionem Episcopatus, non expirat pensio donec possessio fuerit apprehensa.
- 8 Constitutiones de simul expediendo Literas prouisionis beneficii, & retentionis pensionis non habent locum in permutationibus.
- 9 Si quis assequatur Episcopatum super quo pensionem habet, pensio per consolidationem extinguitur.
- 10 Seruitus extinguitur per acquisitionem domini prædicti seruientis.
- 11 Vsufructus amittitur per acquisitionem proprietatis.
- 12 Si creditor succedat debitori, confunduntur actiones.
- 13 Qui pensionem per consolidationem amisit, utrum dimisso beneficio, quod erat pensione grauatum recuperet illam pensionem, antea confusione extinctam.
- 14 Vsufructus semel extinctus non reuiuiscit.
- 15 Quando beneficium amittitur ex causa necessaria, pensio reuiuiscit, veluti si beneficium iam adeptum euincatur.
- 16 Actiones hereditariae per confusionem extinctæ, reuiuiscunt si hereditas euincatur.
- 17 Secuta euictione prima actiones instaurantur.

- 18 Si dimissio beneficii fuit per actum voluntarium, pensiones iam per confusionem extinctæ non reuiuiscunt.
- 19 Si usufructus adeptus fuerit reuocabiliter, reuocato illo redeunt prima actiones.
- 20 Qui est in culpa dimittendo beneficium pristinas actiones non recuperat.
- 21 Redeunt prima actiones euicto beneficio, & pensio debetur sine distinctione scientiæ & ignorantia, si non adsit possessoris delictum.
- 22 Clericus damnatus capitali pœna, & postea gratiæ restitutus, an redimetur ad pensiones extinctas & consolidatas, ibid.
- 22 Pensiones non amittuntur per adeptionem Episcopatus in partibus Infidelium.
- 23 Episcopi sine licentia Papa pensiones obtinere non possunt.
- 24 Episcopi post promotionem habentur quodammodo tanquam Monachi, quoad Papam.
- 25 Sufficit tamen quod in reservatione pensionis dicatur illam fieri in fauorem Episcopi.
- 26 Sed Episcopi titulares in partibus Infidelium pensiones possunt sine expressa Papa licentia consequi.
- 27 Quæ sint iustæ causæ propter quas Episcopis referuantur pensiones.
- 28 Per adeptionem aliorum beneficiorum non vacat Episcopatus, & quomodo hoc procedat.
- 29 Episcopus electus & non confirmatus pensiones non amittit.
- 30 Prouisio tamen Summi Pontificis habet vim electionis & confirmationis.

NOTANDVM Septimò, hanc in ista materia inter Episcopos & Abbates esse differentiam quod beneficia Episcoporum & pensiones vacant post consecrationem & adeptam Episcopatus possessionem iuxta modum, & explanationem datam superius; ut probat Ricc. in coll. 876. & nominatim de vacatione pensionum Zeroll. in